

Teesie

2017 - 2018 / 1 (81)

Viša graži esi, Marija

Dievo Motina
(XIV a. pab. - XV a. pr. skulptūra, saugoma
Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje)

Tai – tarpininkavimas: Marija stovi tarp savo Sūnaus ir žmonių, kamuojamų skurdo, nepriteklių ir kančių. Ji atsistoja „tarp“ jų, tai yra tarpininkauja ne kaip pašalietė, bet *kaip Motina*, žinodama, jog kaip tokia gali pateikti Sūnui žmonių poreikius ir net „turi teisę“ tai daryti. Vadinas, jos tarpininkavimas yra užtariamojo pobūdžio: Marija užtaria žmones. Ir ne tik užtaria, kaip Motina ji taip pat trokšta, kad pasireikštų jos *Sūnaus mesijinė galia*, t.y. jo išganomoji jėga, skirta padėti žmonėms nelaimėse, išvaduoti juos iš blogio, įvairia našta bei įvairiomis formomis slegiančio jų gyvenimą.

Popiežius Jonas Paulius II, *Redemptoris Mater* 21

Marija apmąsto, svarsto, ką angelo pasveikinimas galėtų reikšti (plg. *Lk* 1, 29). Evangelijoje šis svarstymas gali būti siejamas su žodžiu „dialogas“. Tai reiškia, kad Marija išitraukia į nuoširdų pokalbį su jai skelbiamu Dievo žodžiu. Svarsto jį ne paviršutiniškai, bet neskubėdama, leisdama jam išsiskverbti į jos protą ir širdį, kad ji galėtų suprasti, ko iš jos nori Viešpats, kad suvoktų apreiškimo prasmę. Ji nepasitenkina paviršutinišku to, kas nutinka jos gyvenime, supratimu, bet žvelgia į gelmę, leidžiasi būti užkalbinama įvykių, juos apmąsto, suvokia ir įgyja supratimą, kokį gali laiduoti tik tikėjimas. Būtent dėl didžiai nuolankaus ir klusnaus tikėjimo Marija priima ir tai, kas jai Dievo veikime nesuprantama, leisdama Dievui atverti jos protą ir širdį.

**Popiežius Benediktas XVI, Bendrosios audiencijos katechezė,
Mergelė Marija – klusnaus tikėjimo paveikslas, 2012 m. gruodžio 19 d.**

Marijos tikėjimas susidūrė su nesupratimu ir panieka. Kai atėjo Jėzaus „valanda“, jo kančios valanda, Marijos tikėjimas buvo kaip liepsnelė tamsoje, visiškoje tamsoje. Didžiojo šeštadienio naktį Marija budėjo. Jos mažytė, bet skaisti liepsnelė degė iki prisikėlimo aušros. O kai sužinojo, kad kapas tuščias, širdis prisipildė tikėjimo džiaugsmo, krikščioniškojo tikėjimo Jėzaus Kristaus mirtį ir prisikėlimą. Tikėjimas visada kelia džiaugsmą, o Marija yra džiaugsmo Motina!

Popiežius Pranciškus, *Žodis Tikėjimo metų Marijos dieną*, Šv. Petro aikštė, 2013 m. spalio 12 d.

Viršelyje panaudota Seminarijos absolvento

Vilniaus arkivyskupijos kunigo Robert Moisevič nutapyta Trakų Dievo Motinos ikona.

Už leidimą atvaizdą publikuoti nuoširdžiai dėkojame Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bazilikos klebonui kun. Jonui Varaneckui.

Mieli TEESIE Skaitytojai!

Iš kairės: klier. V. Širvinski ir klier. L. Braukyla

Džiaugiamės, galėdami ir šiais 2017-2018 akademiais metais atiduoti į Jūsų rankas naująjį Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos leidinio TEESIE numerį, skirdami jį Švč. Mergelės Marijos garbei.

Per Nekaltojo Prasidėjimo iškilmę, prieš Viešpaties Angelo maldą, savo meditacijoje popiežius Pranciškus svarstė: „Bažnyčia sveikina Mariją, vadindama ją „visa gražia“ – „tota pulchra“. Kaip jos jaunystė nepriklauso nuo amžiaus, taip ir grožis nėra tik išorinis. Ji nebuvo jokia garsenybė. Net ir apie angelo apsilankymą tądien niekas nesužinojo, nebuvo jokio reporterio. Vis dėlto, „Malonės pilnosios“ gyvenimas buvo gražus. Kokia buvo jo paslaptis? Galime tai užčiuopti, žiūrėdami į Apreiškimo sceną. Daugelyje ją vaizduojančių tapybos darbų matome Mariją su maža knygute rankoje klausančią angelo žodžių. Ta knyga – tai Šventasis Raštas. Marija klausėsi Dievo Žodžio, su juo bendravo. Dievo Žodis buvo jos paslaptis – Jis visada buvo artimas jos širdžiai, o dabar tapo kūnu jos išciose. Marija visada buvo su Dievu, kiekviena proga su juo kalbėdavosi. Ir tai darė gražų Marijos gyvenimą. Ne išvaizda, ne tai, kas praeina, bet į Dievą atgręžta širdis daro gražų žmogaus gyvenimą.“

Nuolankaus Mergelės Marijos atsiliepimo Dievo kvietimui paraginti, ryžomės ištarti: „Teesie“. Nors ir mūsų pajėgos vis mažėja, tę-

siamė tradiciją ir vėl leist dar vieną, kadaise pačių Seminarijos studentų iniciatyva pradėto leidinio, numerį. Tikrai buvo rimtų abejonių, ar dar toks leidinys yra reikalingas, kai aplinkui toks platus periodinės religinės literatūros pasirinkimas. O ir išmintingas žmogus yra taręs, kad tikrai nėra laiko skaityti gerų knygų, bet tik pačias geriausias. Vis dėlto tikimės, kad šie straipsniai, kuriuos netrukus atrasite, sustiprins Jūsų ryžtą sekti Viešpačiu Jėzumi per galingą Motinos Marijos užtarimą.

Ruošiamės švęsti 25-tuosius mūsų Seminarijos atkūrimo metus. Šį jubiliejų tegul pažymės ir šis numeris, nes kiekvienas, pašauktasis į kunigystę, palydinimas motiniškai mylinčios Marijos žvilgsnio ir globos. Visus kviečiame prisiminti, jog Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija tikrai MŪSŲ seminarija: mūsų maldomis statoma, mūsų tikėjimu palaikoma, mūsų pastangomis puošiama, o svarbiausia – mūsų visų priimama kaip Dievo dovana.

Dėkojame kiekvienam, atsiliepusiam ir parašiusiam straipsnį, nes gyvename nuolatinėje skubėjimo ir „neturiu laiko“ epochoje. Tegul kiekvienas skaitomas žodis ir pastanga jį suprasti Viešpatį šlovina, skatina dėkingumą ir padeda prisiminti, kiek daug patyrėme gera.

Cianytojo žodis

Žmogus mato tai, ką regi jo akys. Dievas gi žvelgia į širdį. Jis mato asmenį, kai tuo tarpu žmogus dažnai pastebi tik personažą. Dievas mato veidą, žmogus – kaukę. Žmogus dažnai rūpinasi tuo, kaip jis atrodo kitų akyse, sutelkdamas dėmesį į išorę, įvaizdį. Vis dėlto viduje pasilieka toks, koks iš tiesų yra. Toks, kokį jį mato Dievas.

Ne kartą norisi pasislėpti nuo Dievo žvilgsnio ir nuo tikrojo savęs. Kaip Adomui po nuodėmės, išgyvenančiam savo nuogumą. Tačiau Dievas nepaliauja ieškoti žmogaus: kur esi? Nes tik Dievo akivaizdoje žmogus gali pažinti ir save: jis yra toks, koks yra Dievo akyse – nė kiek ne daugiau (šv. Pranciškus Asyžietis). Bet ir ne mažiau: Dievo mylimas vaikas, Jo paveikslas ir panašumas.

Marija yra visa graži, nes jos širdis atvira Dievui. Marija priima Dievo žodį ir leidžia jam formuoti, kurti jos gyvenimą. Ji bendradarbiauja. Ji klauso, klausia ir paklūsta. Marijos „teesie“ – ne rezignuojantis, abejingas, bet atviras, pasitikintis ir bendradarbiaujantis. Ji matuoja gyvenimą ne žmogiškos baimės, asmeninės naudos, bet ištikimos ir neatšaukiamos meilės masteliu. Meilės To, kuriam nėra negalimų dalykų.

Marija yra visa graži, nes niekada neužstoja Dievo. Niekada nesistengia naudotis Juo tarsi priemone, prožektoriumi, kuris turėtų ją apšviesti tokiu kampu ir tokiu intensyvumu, kaip ji nuspręstų. Marija visada išlieka atsigręžusi į Dievą, leidžiasi Jo vedama ir kitiems Jį rodo. Kai Dievo žodį apreiškęs ir atsakymą gavęs angelas pasitraukė, pasiliko įprasta kasdienybė, tačiau ji neužtemdė Marijos grožio, nes nuolanki Viešpaties tarnaitė nepamiršo maloningo Viešpaties žvilgsnio. Kai Sūnaus žodžiai atrodė nesuprantami, jie pasiliko Marijos širdyje, tačiau ne kaip nuoskauda, o kaip grūdas, pamažu brandinantis vaisių, dovanojantis gyvenimą.

Marija yra visa graži, nes ji suprato, jog visa, ką Dievas sako ar duoda, yra svarbu. Net ir tada, kai atrodo, kad Jis tyli ar apleido – ir tada yra malonės laikas, metas augti tikėjimui, kuris išplečia ir apvalo, nuskaistina širdį, paruošia ją priimti Dievo dovanas, kurios visada yra didesnės nei pajėgiamie įsivaizduoti, suprasti.

Marija yra visa graži, nes graži jos širdis, kurioje gyvena Dievas, apstus gailingumo ir meilės. Lūpos kalba tai, ko pertekusi širdis (plg. Lk 6, 45). Akyse atsispindi tai, kas yra širdyje. Žingsniai krypta ten, kur link veda širdis. Rankos apkabina tai, ką myli širdis...

Marijos grožis – iš Dievo. Todėl jis nėra šaltas, iš tolo stebimas, neprieinamas, grožis „tik sau“. Jis priartina, paliečia, apkabina – nes toks yra Dievas, savo meile ir gailingumu gydantis nuodėmės sužeistas širdis. Patyrusi ir priėmusi Dievo meilę, širdis negali likti abejinga, negyva. Mylimas ir mylintis žmogus yra gražus.

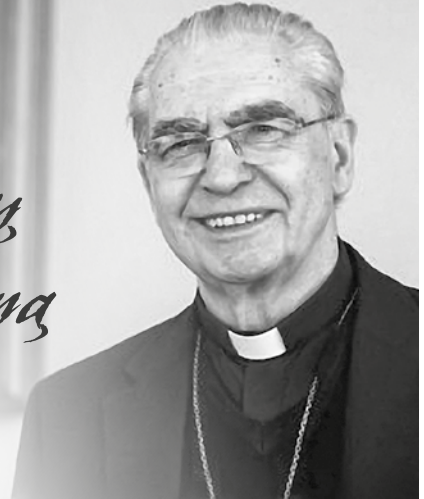
Visa graži Marija paties Dievo mums patikėta kaip Motina. Savo švelnia, motiniška glوبا ji nuolat tekreipia mus Viešpaties link, kad Jo mylinčiame žvilgsnyje pamatę save, nustebtume. Dievo grožio daigų apščiai pasodinta ir mumyse. Leiskime jiems augti...

+ Vysk. Arūnas Poniškaitis

*Kardinolas
Audrys Juozas Bačkis*

*Vilniaus
šv. Juozapo kunigų
seminarijos atkūrimą
prisimenant...*

Seminarijos atkūrimas mano gyvenime yra vienas iš pačių gražiausių ir geriausių įvykių. Dėkokime Dievo Apvaizdai, kuri leido atkurti nuo 1945 m. uždarytą Vilniaus kunigų seminariją. Su dėkingumu prisimenu visus, kurie prisidėjo prie šios Seminarijos atkūrimo ir lydėjo bendruomenės pirmuosius žingsnius.

1992 m. atvykęs į Vilnių, pajutau, kaip svarbu ir būtina įgyvendinti II Vatikano susirinkimo nuostatas Lietuvoje: kunigijoje, vienuolynuose ir visoje Dievo Tautoje. Šv. Tėvas Jonas Paulius II kvietė Bažnyčią visame pasaulyje eiti „naujos evangelizacijos“ keliu. Tai reiškė skelbti Jėzaus Kristaus Gerąją Naujieną nualintoje visuomenėje, nes tiek metų buvo paneigta žmogaus, religijos ir tautos laisvė. Komunistinė sistema, kurioje viskas buvo kontroliuojama, pavergė daugelio žmonių protą, širdį ir sąžinę, priversdama žmogų prisitaikyti prie sistemos, veidmainiauti.

Bažnyčiai reikėjo palikti gynybines pozicijas, ieškoti naujų būdų priėti prie žmonių, nutolusių nuo Dievo ir Bažnyčios. O kartu būti pasiruošusiai naujiems iššūkiams, kylantiems iš klaidingai suprastos laisvės – daryk ką

nori, man naudinga, kas man patinka – ir liberalioms idėjoms, atkeliaujančioms iš Vakarų pasaulio.

Norint eiti naujos evangelizacijos keliu, būtina turėti tinkamai pasiruošusių kunigų, tikrų dvasios vadovų, pasiruošusių eiti į žmones su misionieriška dvasia, mokančiais dirbti vieni su kitais ir su pasauliečiais, - vienybėje su savo vyskupu.

1992 m. buvo ką tik paskelbtas popiežiaus Jono Pauliaus II apaštalinis paraginimas „Pastores dabo vobis“, kuriame nurodyta aiškios gairės žmogiškam, intelektualiniam, dvasiniam ir sielovadiniam kunigų ugdymui. Tad svajojau turėti Vilniaus seminariją, kuri įkūnytų tas nuostatas, sugebėtų pilti „naują vyną į naujus vynmaišius“ (plg. Lk 5,37-38).

Kol Vilniaus klierikai studijavo Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje, Vilniaus Ordinarai retai juos matydavo. Vietoje esanti Seminarija leistų aktyviau palaikyti glaudesnius santykius su vadovybe ir su klierikais. Troškau asmeniškai susitikti su klierikais, geriau juos pažinti, kad visi būtume vienos širdies ir vienos dvasios nešant Gerąją Naujieną

Jo Dievo tautai. Iš tikrųjų jau pirmaisiais Seminarijos gyvavimo metais, kol dar Seminarija buvo vargingame pastate Antakalnyje, dažnai lankiausi tenai. Užsimezgė labai gražūs, asmeniški santykiai su kiekvienu klieriku.

Prisimenu pirmojo atkurtos Seminarijos rektoriaus mons. Kazimiero Vasiliausko švytintį veidą. Jį pasirinkau, nes jis buvo ne tik simbolinis, bet ir gyvas ryšys tarp vysk. Jurgio Radvilos įkurtos ir dabar atkuriamos Seminarijos. Mons. K. Vasiliauskas buvo vienas iš tų narsuolių, kurie išgirdo vysk. M. Reinio kvietimą atvažiuoti į Vilnių vokiečių okupacijos metu ir baigė Vilniaus seminariją. Vilniaus kunigų seminariją yra baigę vyskupai Mečislovas Reinsys bei Julijonas Steponavičius.

Be galo brangus iš užsienio atvykusių lietuvių dvasininkų įnašas į Seminarijos atkūrimą ir jos gyvenimą. Naujai kunigų kartai jie ne tik perdavė mokslo žinias, bet dalinosi savo turtinga patirtimi, atnešdami šviežią dvasią. Tai kun. Jono Juraitis, kun. Antanas Paškus ir kun. Antanas Rubšys.

Neslėpsiu, kad labai kviečiau prelatą Antaną Rubšį būti atkurtos Seminarijos rektoriumi. Su juo man teko bendrauti Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje, kai dar buvau klieriku, o kun. A. Rubšys tęsė Šv. Rašto studijas. Žinojau, kaip labai jis buvo mylimas jaunimo, kuriems dėstė Šv. Raštą ir buvo dvasinis palydėtojas Manhattan kolegijoje Niujorke. Lietuvos vyskupų prašomas, užsimojo milžiniškam darbui – visos Biblijos vertimui iš originalo kalbų į lietuvių kalbą. Todėl negalėjo priimti mano kvietimo. Tačiau mielai sutiko atvažiuoti dėstyti Šv. Raštą Seminarijoje, visus sužavėdamas savo meile Dievo Žodžiui ir šilta šypsena.

Lieku be galo dėkingas visiems kitų tautybių kunigams, vienuoliams, kurie išgirdo mano pagalbos prašymą ir sutiko atvykti į Vilnių sudarydami pirmą Seminarijos dėstytojų ir dvasios vadovų branduolį. Kaip gi nepaminėti tėvus Joanitus, ypač t. Philippe-Marie Mossu, kuris ne tik dėstė, bet ir ryžtingai prisieմė klie-

rikų dvasios ugdymą. Jų mokymai paliko neišdildomą žymę pirmųjų Vilniaus seminarijos klierikų ir kunigų gyvenime. Galime iš jų pasimokyti misionieriškos dvasios – palikę savo gimtinę, atvyko į nepažįstamą kraštą, kuriame išmoko lietuvių kalbą, susipažino su mūsų šalies kultūra, papročiais, pasiaukojančiai atsidadė jiems pavestai misijai. Atsimenu, kad jiems atvykus, neturėjau net kur jų apgyvendinti. Svajojau apie Seminarijos bendruomenę, kuri būtų tarsi šeima, kur viskas būtų daroma su pasitikėjimu kiekvienu žmogumi, su atsakomybe, sąžine, vidine laisve, o ne primetant išorinę tvarką ir kontrolę. Svarbiausia man buvo gyvas ryšys su Jėzumi, o ne vien pamaldumo praktikos.

Nelengvas buvo pasirinktas kelias, bet pamažu pavyko pralaužti uždaramo, baimės ledus ir išdrįsti atsiverti, išsakyti savo nuomonę. Noriu, kad suprastumėte, kad man svarbiausia buvo ne kuriama nauja institucija, bet žmonės, kurie atėjo į Seminariją. Norėjau suburti tinkamus auklėtojus, dvasios tėvus, gerus dėstytojus, troškau sukurti gražią Seminarijos bendruomenę.

Dėkoju kun. H. Fišeriui ir kun. Juozapui Minderiui, kurie nuo pat pradžios lydėjo mūsų Seminariją, - jie abu jau tapo tikrais vilniečiais.

Atkurtosios Seminarijos durys nebūtų atsidariusios be Kristaus Karaliaus kongregacijos seserų triūso, sumanumo, pasiaukojimo ir maldų. Jos iš visur sutempė į dar tik remontuojamas patalpas visokiausių buities daiktų: nuo lovų iki lėkščių, puodų ir virtuvės rakandų. O pačioms teko gyventi sandėlyje su puodais ir bulvėmis. Labai norėjau, kad seserų bendruomenė gyventų Seminarijoje, kad jos duotų klierikams gyvą dvasinio ir aukos gyvenimo liudijimą. Ne tik patarnautų buityje, bet ir lydėtų juos savo maldomis.

Atkuriant Vilniaus seminariją, laikėmės Bažnyčios teisės reikalavimų, kad kiekvienoje vyskupijoje, kur įmanoma ir reikalinga, turi būti didžioji seminarija (kan. 237§1). 1991 m.

Popiežius įkūrė Vilniaus bažnytinę provinciją. Vilniaus arkivyskupija tapo metropolija, turinti savo išskirtinius bruožus ir turtingą istoriją. Derėjo, kad Vilnius vėl turėtų savo Kunigų seminariją. Tuometinė Katalikiško auklėjimo ir seminarijų kongregacija pritarė šiai mano idėjai, o svarbiausia – turėjau popiežiaus Jono Pauliaus II palaikymą.

Esu labai dėkingas visiems, kurie prisidėjo, kad ta idėja taptų kūnu. Pavyko sutarti ir su pasaulietine valdžia dėl Seminarijos atkūrimo idėjos. Supratau, kad Arkivyskupija greitai neatgaus buvusios Kunigų seminarijos pastatų su Šv. Jurgio bažnyčia, tapusia didžiule knygų saugykla. Ten lankydamasis mačiau ir senosios Vilniaus seminarijos knygas. Iš Bažnyčiai gražintų pastatų pasirinkome Trinitorių vienuolyną Antakalnyje. Seminarijai teko dalintis virtuve ir su kareiviais, kol šie galutinai paliko pastatus. Nepaisant nesibaigiančių remonto darbų, tas pastatas neatitiko Seminarijos gyvenimo reikalavimų ir buvo per ankštas. Reikėjo ieškoti kitos, tinkamos vietos. Po ilgo valstybinių įstaigų durų varstymo, pasisėkė gauti leidimą statyti naują Seminariją prie Vilniaus Kalvarijų, ant buvusios bažnytinės žemės Verkių parke.

Buvo paskelbtas konkursas. Ekonomo tarnyba architektus, ketinančius projektuoti Seminariją, nuvežė ir parodė Lenkijos naujausią seminariją, kad geriau suprastų, ko reikia. Konkurso laimėjo Marius Šaliamoras ir Juras Balkevičius. Kiek posėdžių ir galvos skausmo buvo derinant visas detales: ar reikia sanitarinio mazgo su dušu kiekvienam kambaryje, ar užtektų mažos bibliotekos, ar reikia sporto salės... Be to, viską reikėjo derinti su mūsų pagrindiniais rėmėjais Renovabis ir Kirche in Not. Vėliau, kai buvo pastatyta koplyčios erdvė, kilo rūpestis kaip ją įrengti, kad atitiktų Bažnyčios reikalavimus. Šaukiausi Milano arkivyskupo kardinolo Carlo Martini pagalbos. Jis pavedė arkivyskupijos sakralinio meno ir liturgijos komisijai mums padėti. Ir šiandien dar

palaikau šiltus ryšius su italų architektais ir menininkais, kurie sukūrė Šv. Juozapo koplyčią.

Turiu prisipažinti, kad neevangeliskai pradėjau statybas: pirmiau atsisėdęs neskaičiačiau išlaidų, kad įsitikinčiau, ar turėsiu iš ko užbaigti (plg. Lk 14,28) dėl paprastos priežasties – neturėjau ką skaičiuoti. Esu labai dėkingas Dievo Apvaizdai ir visoms užsienio Bažnyčios organizacijoms ir asmenims, kurių dėka pastatėme Šv. Juozapo kunigų seminariją. Likite dėkingi JAV, Vokietijos, Olandijos, Italijos, Prancūzijos ir net Korėjos katalikams, kurių dėka turite Seminariją. Tai iš tikrųjų Visuotinės Bažnyčios vaisius.

Tačiau labiausiai turime būti dėkingi tyliam šventajam Juozapui. Statant naująją Seminariją, kartu su seserimis kasdien meldėmės į šv. Juozapą, pavesdami šį svarbų reikalą jo tėviškai globai ir rūpesčiui. Kad mūsų maldos buvo išklausytos, gavome labai konkretų ženklą. Vienu metu pritrūko lėšų tęsti statybas. Iškilo grėsmė stabdyti statybas. Tačiau netrukus atsirado Geradariai, pažadėjo duoti didelę sumą su sąlyga, kad Seminarija būtų pavadinta Šv. Juozapo vardu. Pradžioje mažiau apie Gailėstingosios Motinos vardą, net ir antspaudą su Aušros Vartų Marijos atvaizdu buvome užsakę. Bandžiau tartis – gal užteks, jei tik koplyčią pavadinsime šv. Juozapo vardu, tačiau Geradariai nesutiko. Beliko man sutikti ir pinigai atplaukė. Vilniaus metropolijos vyskupai apsidžiaugė sužinoję, kad Seminariją pavadinsime šv. Juozapo vardu, nes visi tuomet turėjo šio šventojo vardą.

Taip išsipildė ilgai mano puoselėta svajonė – 1998 metais, rugsėjo 14 dieną, šv. Kryžiaus išaukštinimo iškilmėje įvyko iškilminga naujosios Seminarijos inauguracija. Šventėje dalyvavęs Seminarijų kongregacijos prefektas kardinolas Pio Laghi pabrėžė, kad naujoji Šv. Juozapo seminarija yra vilties ženklas ir išpažinimas.

Tad išlaikykime gyvą viltį!

Kun. Saulius Bužauskas

Be pamaldumo į Mariją nebūsime gerais kunigais

Marija – tai mūsų draugo Motina. Jei mums svarbus ir brangus kaip Viešpats Jėzus, tai vertiname ir tai, kas buvo Jo atrama, pagalba. Marija išlieka ir visų Jėzaus mokinių pagalbininkė, padrąsintoja. Tai tikėjimo ištvermės ir ištikimybės ženklas visoms kartoms. Iš Marijos motinystės ir Kristaus kunigystės kyla subtilus santykis, kuris maitina Jėzaus sekėjų tarnystę. Tai vienybė, kurioje tirpsta vienišumas, ugdoma sūnystės patirtis, nuo rutinos saugomas maldos gyvenimas, priimami iššūkiai. Kunigo tarnystėje ir Marijos gyvenime yra daug panašumų, kuriuos ne tik atrandame, bet ir puoselėjame.

Klausyti Dievo Žodžio.

Marija, Apreiškimo metu ištarusi: „Tebūna man kaip tu pasakei“ (Lk 1,38), priėmė jai ir visiems žmonėms dovanotą Dievo Žodį. Per visą savo gyvenimą, būdama šalia Jėzaus, „Jo motina laikė visus įvykius savo širdyje“ (Lk 2,51b). Kunigo gyvenime neįmanoma gera tarnystė be Žodžio svarstymo, nešiojimo, skelbimo kitiems. „Mano motina ir mano broliai – tai tie, kurie klausosi Dievo Žodžio ir jį vykdo“ (Lk 8,21). Kunigas – tai Dievo Žodžio

vyras, skelbiantis ne tik tai, ką kiti parašė, bet ir pats priėmęs, išgyvenęs Viešpaties Žodį. Kuo maitinu save, tik tai įtikinamai galiu pasiūlyti ir kitiems.

Priimti Šventąją Dvasią.

Apreiškimo metu Viešpaties angelas tarė: „Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs“ (Lk1, 35a). Šventoji Dvasia suteikiama Marijai, kuri tampa Dievo pamiltoji visų žmonių labui. Marija kartu su apaštalais per Sekmines meldėsi drauge, kai nužengusi Šventoji Dvasia šią bendruomenę pavertė Bažnyčia, kuri išgyvena ir kitiems neša tikėjimo žinią. Marija gali padėti labiau pamilti Bažnyčią, kurią pati savo asmeniu ir primena. Per Krikštą visi esame tos pačios Marijai ir apaštalams suteiktos Dievo Dvasios gaivinami. Visi sakramentai Bažnyčioje švenčiami tik Šventosios Dvasios veikimo dėka. Kiekvienas kunigas Eucharistijos metu ištiesia rankas virš atnašų ir šaukiasi Šventosios Dvasios, kad per virsmą ant altoriaus žmonės patirtų Kristaus asmens artumą. Mums reikia Gilesnio troškimo karščiau ir nuoširdžiau šauktis Dievo Dvasios, kad išvengtume paviršutiniškumo ir drungnumo, kad tikėjimas būtų gyvesnis, iš tiesų mus gaivinantis ir atnaujinantis santykis.

Būti Dievo artume.

Marija nuo pat Įsikūnijimo momento buvo arti Jėzaus. Lydėjo Jį motinišku žvilgsniu ir širdimi. Taip Viešpatį palydime ne tik Švč. Sakramento adoracijoje, švęsdami Eucharistiją, bet kai skaitome ir sau pritaikome Dievo Žodį, kai pastebime Kristaus bruožus kitame žmoguje, kuriam taip reikia mūsų pagalbos, gero žodžio. Kunigystės kelyje taip dažnai apsibrantama su Dievo artumu. Kažkur pradingsta nuostaba, džiaugsmas, jaudulys ir ilgesys. Ryšys su Marija gali iš šio akligatvio išvaduoti. Šv. Jonas Paulius II siūlo prisiminti Nukryžiuoto Kristaus testamentą, perduotą nuo kryžiaus, pagal kurį Marija tampa ne tik Jono, bet ir kiekvieno Kristaus mokinio motina. Toliau taip svarbi mokinio laikysena: „Ir nuo tos valandos mokinys pasiėmė ją pas save“ (Jn 19, 27). Tai popiežius siūlo suprasti kaip priėmimą į savo gyvenimą, į santykį su Dievu. Taip Marija gali pasilikti kiekvieno Viešpaties mokinio dvasinio gyvenimo dalimi, praturtinti supratimą, pasitikėjimą, sustiprinti Kristaus augimą pašauktojo gyvenime.

Ištverti tikėjimo naktis.

Apreiškimo scena baigiama sakiniu: „Ir angelas pasitraukė“. Tai galime suprasti kaip vienatvės patirtį, kurioje Marijos tikėjimas turėjo pereiti visą piligriminę kelionę, kurioje neišvengiamai šmėstelėjo apleistumo grėsmė. Tai galime suprasti, kai prisimename Mariją, prie savo Sūnaus Kryžiaus. Čia ji savo kančia ir ištikimu tikėjimu dalyvavo Dievo Sūnaus ir savo vaiko atpirkimo misijoje.

Didžiame Marijos tikėjime galime stiprinti savo mažą pasitikėjimą Dievu. Jos ištartas „taip“ Viešpaties valiai, stiprina ir padrašina mūsų menkus pritarimus ir pasiryžimus. Kunigo pašaukimo kelyje taip neišvengiama vienatvės ir tikėjimo nakties patirties. Kai skelbiamas žodis nepasiekia kitų širdies, kai nesupranta aplinkiniai, kai ne taip, kaip tikėjaisi klojasi misija, kuriai esi paskirtas, tada tokia pažįstama neviltis ir taip arti širdgėla.

Sunkiausiaiais momentais ištvermingas Marijos tikėjimas – didis kunigo ištikimybės įkvėpimo šaltinis.

Pasilikti arti mažųjų.

Marija būna šalia tų, kurie paprasti ir kuklūs. Pati, būdama kukli mergelė, sulaukė Viešpaties artumo ir savo dėmesiu apgaubė mažuosius. Ji buvo arti tarnų, šeimininkų, visa stebėjo, kai vestuvėse Kanoje pritrūko vyno. Ji skubino Jėzų padėti. Visuose Marijos apsiareiškimuose įvairiose pasaulio vietose jos žinią gauna pirmiausia mažieji, silpnieji, kurie šio pasaulio galingųjų akyse maža ką reiškia. Jos artumą patyrė vargingasis Chuanas Diegas Gvadalupėje, mažoji Bernadeta Lurde, piemenėliai Liucija, Jacinta, Pranciškus Fatimoje. Liaudiškame pamaldume ji tapo vargšų ir nusidėjėlių priebėga. Net tie, kurie nieko nesupranta apie tikėjimą, žino, kad motina niekada neatstums. Kunigui pravartu prisiminti Jėzaus žodžius: „Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad palėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams“ (Lk 10, 21). Viešpats visame Šventajame Rašte kviečia nepamiršti vargšų. Jis pats slepiasi tarp silpnųjų, kviesdamas susitikti ir laukdamas mūsų dėmesio.

Marija, savo motiniška globa apgaubusi vaikelį Jėzų, dėl jo sielvartavusi, budėjusi šalia, tęsia savo maldos misiją drauge su savo Sūnaus mokiniais. Jai rūpi, kad visi Dievo vaikai, kas jie bebūtų, kur ir kaip begyventų, vis dėlto surastų kelią į Dievo namus. Šis rūpestis – neatskiriama kunigo tarnystės dalis. Kunigo pašaukimo kelyje Marija yra kaip klausančioji ir įtikėjusioji Motina, veikianti drauge su tais, kurie sūniškai pasitikėdami atveria jai savo širdis. Marija ne sau pasilaiko mūsų parodytą dėmesį, bet ieškančiuosius labiau priartina prie nesuvalkiamų Kristaus turtų. Ši Motina yra Dievo dosnumo ženklas. Tai lyg laiptai Viešpaties malonei priartėti prie žmogaus. Tėviškoje kunigo tarnystėje Viešpaties Motinos artumas padeda saugotis nuo puikybės ir išlikti jautriu, priimančiu ir dovanojančiu.

*„Marija, Jėzaus Kristaus Motina
ir kunigų Motina,
priimk šį vardą, kuriuo į Tave
kreipiamės, norėdami pašlovinti Tavo
motinystę ir su Tavimi kontemliuoti Tavo
Sūnaus ir Tavo Sūnų kunigystę, Šventoji
Dievo Motina.“*

(Šv. Jonas Paulius II)

Luko Evangelijos kelionės pradžia: Magnificat, Benedictus, Gloria ir Nunc dimittis

Kun. Mozė Mitkevičius

Pirmieji Luko evangelijos skyriai, taip vadinami Jėzaus vaikystės pasakojimai, nurodo Gerosios Naujienos pradžią, eigą ir tikslą. Kiekvienas aprašytas įvykis ar personažas siejami su Evangelijos visuma. Panašiai ir žodžiais perteikiamas Mergelės Marijos paveikslas yra visos Išganymo kelionės dalis. Luko evangelijos pirmuose skyriuose įterpti keturi himnai, kuriais paženklinta kiekvieno, besijungiančio į visuotinės Bažnyčios liturgines valandas, diena: *Magnificat*, *Benedictus*, *Gloria* ir *Nunc dimittis*. Giesmės savitu būdu šlovina nesuvaldomą Dievo veikimą žmonijos ir kiekvieno giedančiojo istorijoje. Tai – lyg raktas, kuriuo skaitytojui atrakinama Geroji Naujiena ir leidžiama teologiškai perskaityti visa tai, kas bus toliau išdėstyta.

Magnificat (Lk 1,46-55) – Dievo šlovinimo giesmė

Giesmėje pabrėžiamas nuolatinis Dievo palankumas vargšams. Nuskamba daugybė nuorodų į Senąjį Testamentą ir jungiama vieninga kompozicija. Ją sudaro įvadas, kviečiantis šlovinti Dievą (Lk 1,46) ir dvi dalys (Lk 1,47-50.51-55). Pirmoji dalis paženklinta vienaskaitos pirmuoju asmeniu (*mano, mane, man*). Mergelė Marija apgieda tai, ką Dievas yra jai padaręs. Antroje dalyje prisimenamas Dievo veikimą Izraelio ir vargšų gyvenime. Dėmesys nuo vieno asmens prie tautos ir visų, ištroškusių Dievo, Išganymo istorijoje labai

reikšmingas ir suformuoja teisingą išrinktumo sampratą: Dievas išsirenka ką nors dėl visų gerovės arba kaip ženklą, skelbiantį bendrą likimą visiems. Dievas visuomet yra pagrindinis veikėjas, *didžiųjų dalykų* Autorius žmonijos istorijoje. Tai jis išsklaido išpuikusios, arogantiškos širdies arba mąstymo žmones ir išaukština nuolankiuosius, pamaitina alkstančius ir nuolat atsimena savo meilę, kuri ir yra viso Jo veikimo motyvas. Didieji dalykai skirti vargšams (hebr. *anawim*), suvokiantiems, jog be Dievo niekas kitas negali perkeisti ir išgelbėti žmogaus. Marija yra tarp tų vargšų, kurie žvelgdami į Dievą, visiškai pasitiki Jo planu. Kartu su visais ištroškusiaisiais Dievo, ji yra visų ištikimųjų atstovė, atpažinusi Dievo įsiterpimą į žmonijos istoriją ir tapusi *didžiųjų dalykų* bendradarbe. Tai ne ypatingų dovanų, savybių ar privilegijų moters atsakas, bet paprastos nustebusios merginos, kuri kasdienybėje ieškodama Dievo, klausdama ir mėgindama suprasti Viešpaties valią, atranda savo vietą Jo plane. Marija be jokių nevertumo protestų ir lyriškų išaukštinimų suvokia, jog jos gyvenimas yra gryniausia Dievo malonė, į kurią ji atsako giedodama šlovinimo giesmę. Mergelės Marijos išrinktumas nėra jos pačios pastangų vaisius ir todėl ji niekuomet egoistiškai negalės tuo didžiuotis. Biblijoje tiek Marijos, tiek išrinktosios tautos, jos pranašų ar karalių išrinkimas visuomet yra skirtas kitiems.

Marijai, o su ja ir Izraeliui, dovanotas kelias skiriamas visoms tautoms ir kiekvienam žmogui.

Reikšminga, kad antrosios giesmės dalies (Lk1,51-55) veiksmazodžiai apie Dievo veiksmus (*padarė, išsklaidė, nuvertė, iškėlė, pripildė, išsiuntė, kalbėjo*) gramatiškai nurodyti aoristo laiku. Tai išreiškia nebaigtinį veiksmą, pradėtą praityje ir tebesitęsiantį ateityje. Dievo Išganymo plano kontekste šie veiksmazodžiai nurodo tęstinį Dievo veikimą, kreipia į ateitį, į amžinybę. Kitaip tariant Dievo įsiterpimas į žmonijos istoriją apgiedamas kaip vykstantis šiandien, kartu kaip tęsinys to, kas prasidėjo su Abraomu ir baigsis laikų pabaigoje.

Abi himno dalys užbaigiamos nuoroda į Dievo maloningą meilę (Lk 1,50.55). Gailėstingumas, kurį Dievas parodo Mergelei Marijai, galiausiai parodomas visiems vargšams, karta iš kartos. Taip Jėzaus iš Nazareto istorija tampa galutiniu Tėvo ištikimybės ir gailėstingumo apsidreikimu.

Benedictus (Lk 1,67-79)

Ši giesmė taip pat labai artima hebrajiškai tradicijai, pabrėžia Izraelį (Lk 1,68) ir tai, ką Dievas dėl jo yra nuveikęs. Pagrindinė giesmės tema – Sandora ir Dievo duota priesaika

protėviams. Ši istorijos išganymo giesmė pilna iškalbingų metaforų iš Senojo Testamento. *Aplankymas, išpirkimas, ragas* (jėgos, išgelbėjimo, pergalės simbolis), *šviesa ir ramybė* – visi šie žodžiai kreipia į Izraelio išlaisvinimą, nes tik pasireiškusių tautos istorijoje, bet ir dabartyje, taip pat nukreipti ir į eschatologinius laikus. Himnas prasideda ir baigiasi *Aplankymo* tema. Tai ypatingas žodis, nes aiškiai nurodo į Mesiją, kaip *šviesą iš Aukštybių* (Lk 1,78). Gr. k. žodis *anatolē* gali reikšti žvaigždę su labai aiškia nuoroda į Sk 24,17: „žvaigždė patekės iš Jokūbo, skeptras pakils iš Izraelio“ arba atžalą, apie kurią skelbia Zch 3,8: „Aš atsiųsiu savo tarną Atžalą“ ir kitoje vietoje: „Taip kalba Galybių Viešpats. Štai vyras, kurio vardas Atžala, nes jis turės atžalą vietoj savęs ir pastatys Viešpaties šventyklą“ (Zch 6,12). Apie atžalą užsimena ir pranašas Izaijas: „Iš Jesės kelmo išaugs atžala, iš jo šaknies pražys pumpuras. Ant jo ilsėsis Viešpaties dvasia: išminties ir įžvalgos dvasia, patarimo ir narsumo dvasia, pažinimo ir Viešpaties baimės dvasia“ (Iz 11,1-2). Abiem atvejais skelbiamas Dovydiškasis Mesijas, per kurį Dievas aplankys savo tautą ir tą padarys *šiandien* – kiekvieno skaitytojo laiku.

Lietuviškas *Magnificat* tekstas „Apsilankymo“ bažnyčioje Nazarete

Išgelbėjimas, apgiedamas Zacharijo giesmėje, įsiterpia į visuotinį vargingumą, erdvę, kurioje trūksta Dievo jėgos. Tai ne tik istorinė apibrėžtis, bet žmogaus būseną. Priešų apsupis ir silpnumas bei nepajėgumas juos įveikti yra tiesa apie nuodėmingą žmogų. Ši pamatinė nuostata ir yra Dievo šauksmo priežastis, nes be Dievo žmogus nieko negali. Tik iš Jo malonės ir meilės žmogus yra gyvas. Dievo apsilankymas nesibaigia tik Mesijo pristatymu, nes Jo atėjimas kreipia ir *mūsų* žingsnius ramybės kelio link. Ne tik Izraeliui, bet kiekvienam duota galimybė leistis į šią kelionę ir patirti Dievo įsiterpimą. Jo apsilankymai nėra betiksliai ar be motyvacijos. Toji jėga dėl kurios Dievas Išganymo istorijoje aplanko žmoniją yra jo gailėstingumas (Lk 1,72-78), Jo ištikimybė Sandorai, kurią jis nuolat atmena (Lk 1,72). Šis Biblijoje raktinis žodis *prisininti* reiškia ištikimybės pažadams (Iš 2,24; Job 8,1; 9,15), Sandorai ir duotai priesaikai (Pr 17,6; 22,16-17). Atmintis visuomet susijusi esminiu Dievo ir žmogaus santykiu. Prisiminimas čia reiškia ne istorinių įvykių grandinės peržvelgimą, kažkada išgyventą akimirką, kurios

dabar nebėra. Prisiminimas susijęs su ryšio palaikymu, *prisininti* – reiškia tuo gyventi, nes tai, kas pamirštama yra nebesvarbu. Dievas negali pamiršti žmogaus ir kiekvienas Viešpaties pažadas įvykdomas su nesuvokiama meile, kuri yra Jo nuolatinės atminties liudijimas.

Gloria (Lk 2,13-14)

Šis himnas nors trumpiausias savo apimtimi, teologiškai nėra mažiau svarbus. Simetrinė dviejų eilučių struktūra (*Garbė aukštybėse Dievui/ taika žemėje žmonėms*) Dievą ir žmones nurodo kaip paskutinius eilučių elementus, tačiau turinio prasme pabrėžiama *eudokia* – mylimiems (Septuagintoje *geros valios*). Lukas kalba apie Dievo geranoriškumą žmonėms. *Eudokia* – Dievo apsisprendimą ir santykį išreiškiantis žodis, siejamas ne su jausmu, bet su galutiniu Išganymo plano tikslu. Tai, kas Dievą verčia vienaip ar kitaip elgtis nėra tik Jo valia, bet Jo meilė. Todėl ir ši angelų giesmė nėra vien tik sveikinimo atviruko tekstas gimtadienio proga, bet esminio įvykio Išganymo istorijoje paskelbimas, kurio vienintelis motyvas yra Jo paties meilė. *Eudokia* išreiškia Dievo judėjimą žmonijos link. Tai malonė, kuri nėra priklausoma nuo žmonių elgesio, jų moralės ar tikėjimo, bet visiškai laisva ir dovanojama veltui žemėje gyvenantiems žmonėms. Kas tie žmonės, kuriems dovanojama ši malonė? Izraelis? Visa žmonija? Išrinktieji? Į tai mėgina atsakyti jau ketvirtoji Luko vaikystės evangelijos giesmė.

Nunc dimittis (Lk 2,29-32)

Tradicija šią giesmę priskiria žilabarzdžiui seneliui Simeonui, bent jau taip vaizduojamam bažnytiniame mene. Ir iš tiesų tai nei kiek nesumenkina šios giesmės teologijos. Tačiau prasminga detalė, jog Lukas pirmuosiuose skyriuose paprastai užsimena apie senyvą žmogaus amžių ar net ir konkrečiai nurodo metus (pvz., Zacharijas ir Elžbieta (Lk 1,7); pranašė Ona (Lk 2,36-37)). Simeono amžiaus Lukas nenurodo, o tai atveria galimybes

ir interpretacijai, jog teisus ir dievobaimingas vyras galėjo būti jaunas žmogus. Ir tai sudeda jau visai kitokius teologinius akcentus. Vadinasi, Simeonas trokšta iškelti, ne todėl, kad jau senatvė daugiau nieko nepasiūlys. Jis gali iškelti, nes apskritai gyvenime jam jau nieko nebetrūksta, jis pasiekė pilnatvę, regėdamas Dievo Išgelbėjimą. Mesijo atėjimas jo gyvenimą užpildo pilnatvę. Trokšti iškelti būnant jaunu, reiškia suvokti, kad išgelbėjimas jau atėjo, kad visa kita nebebus svarbu, kad šis Dievo įsiterpimas yra visa apsprendžiantis. Pilnatvė čia suvokiama ne kaip amžius, bet kaip išgelbėjimas, kuris reikalingas vienodai ir jaunam, ir senam žmogui. Reikalingas ne ateityje, bet dabar.

Prieveiksmis *dabar* – gr. k. *nyn*, žodelis, kurio teologinė reikšmė nediskutuotina. Kartu su savo sinonimu *šiandien*, abu jie aptaria eschatologinių laikų, prasidedančių su Mesijo atėjimu, išsipildymą. Paprastai šie žodžiai (*dabar/šiandien*) aptinkami svarbiausiose Luko evangelijos vietose, bylojančiose apie Jėzaus laiką kaip prisartinusio galutinio išganymo

laiką (Lk 2,11; 4,21; 5,26; 13,33; 19,5,9; 23,43). Tai, kas *dabar* pilnutinai apreiškama, yra *to sôtêrion* – išgelbėjimas. Šis terminas Luko veikaluose nuskamba 3 kartus (Lk 2,31; Lk 3,6 ir Apd 28,28). Minėtose ištraukose *to sôtêrion* pabrėžia universalumo charakterį: išgelbėjimą, priengtą visoms tautoms (Lk 2,31-32), kiekvienam žmogui (Lk 3,6/ Iz 40,5) ir išskirtinai pagonims, įvardijant juos žodžiu *ethnê* (Apd 28,28). Simeono giesmės išsireiškimas *visų tautų akyse* (Lk 2,31) cituoja pranašą Izaiją (Iz 52,10), tačiau su tam tikru esminiu pakeitimu. Mat pranašas Izaijas, nurodydamas Išgelbėjimo adresatą, kalba apie *ethnê* – visas tautas, su aiškia nuoroda į pagonis. Tuo tarpu Lukas, cituodamas pranašą Izaiją, nurodo *laoi* – žodžiu, rezervuotu Izraeliui, kaip Išrinktajai tautai. *Visų tautų aki-vaizdoje* reiktų interpretuoti kaip *visų Izraelio giminių akyse*. Lukas žodį *laos* vartoja kaip tobulos tautos sinonimą (Lk 1,17), tos, kuri yra pasirengusi priimti Išganymą. Misija pavedama Jonui Krikštytojui: „Jis žengs pirmą Viešpaties, kreipdamas tėvų širdis į vaikus ir įkvėpdamas neklušniems teisiųjų nusiteikimą, kad *prirengtų Viešpačiui tobulą tautą*“ (Lk 1,17). Tautą, kurią sudarys tiek izraelitai, tiek pagonys. Tuomet Simeono lūpomis iš tiesų apgiedamas eschatologinis išgelbėjimas, kuriam priklauso kiekvienas, kas tik to išgelbėjimo laukia.

Apibendrinat galima pastebėti kad Dievas šiuose pirmuose skyriuose suvokiamas kaip esantis ir veikiantis šalia ir šlovinamas už savo nuostabius darbus. Dievas, kuris veikė Senajame Testamente veikia ir šiandien. Jo žodis nėra praėitis, Jis kalba ir šiandien.

Dievo sprendimai ir meilė Luko evangelijoje yra neatsiejami dalykai. Neprieštaraujantys ir tik kartu atskleidžia Dievo gerumą, jo veikimo motyvą. Visa, ką daro Dievas, daro iš meilės. Ir visi personažai dalyvauja šiame Dievo slėpinyje. Ne tik vargšai, Izraelio teisieji, kaip Zacharijas, Ona, Simeonas, Elzbieta ir Marija, bet taip pat ir Romos imperija su visais savo dekretais. Nes visa pasitarnauja Dievo meilės slėpiniui. Pasaulio istorija ir kiekvieno asmeninis gyvenimas žengia Dievo meilės keliu. Jos kulminacija yra Jėzaus Kristaus įsikūnijimas. Luko Dievas niekuomet nesigailėjo dėl pasaulio, net jeigu Jo ištikimybė, priesaika ir Sandora kartais atrodo utopiškai.

Kristologiniu požiūriu aptariami himnai siečia išganyką su Jėzaus Kristaus asmeniu. Piemenims paskelbta, jog „Šiandien Dovydo mieste jums gimė Išganytojas“ (Lk 1,11), Simeonas, paėmęs kūdikį į rankas, tame vaikelyje regi galutinį Dievo įsiterpimą į žmonijos istoriją. Apkabindamas kūdikį, jis apkabina patį išganyką, apčiuopiamą ir skirtą visiems. Lukui išganymas neįsivaizduojamas, jei jis nukreiptas tik į save, jei nesusijęs su visa žmonija. Jam išgelbėjimas yra ne kas kita, kaip solidarumas, neatšaukiama Dievo vienybė su kiekvienu žmogumi. Galbūt būtent dėl to ant kryžiaus kabančiam Išganytojui siūloma susigundyti raginimu išsigelbėti pačiam. Tačiau Dievo valia – visų, pradedant nuo Izraelio, išganymas.

Pneumatologiniu požiūriu, Lukas pabrėžia Dvasios dalyvavimą Išganyimo istorijoje, suteikdamas Jai išskirtinį vaidmenį. Vaikystės pasakojimuose pagrindiniai personažai veikiami šv. Dvasios. Simeonas, Šventosios Dvasios paragintas ateina į Šventyklą, Zacharijas ėmė pranašauti kupinas Šventosios Dvasios. Mergelės Marijos istorijoje Šventoji Dvasia apsireiškia visa savo galybe, kaip kuriančioji ir duodanti pradžia. To vaisius – Jėzus, naujoji pradžia.

Luko evangelijos pradžioje pabrėžiama, jog Dievo išganymas įsiterpia į istorinį laiką

ir apglėbia tiek praeitį, tiek dabartį, tiek ateitį, apjungia Senąjį ir Naująjį Testamentus. Lukas Išganyimo istoriją suvokia linijine prasme, kur kiekviena atkarpa yra sudėtinė viso proceso dalis. Evangelijos skaitytojas kviečiamas pažinti save šiame procese. Luko teologijai svarbu *dabar* ir *šiandien*, nes tai yra laikas, kai kiekvienas gali būti pripildytas malonės, laikas kai apsilanko ir įsiterpia Dievas. Kiekvieno gyvenimas tampa Išganyimo istorijos fragmentu. Tai yra Luko kelionės užduotis: išmokti savo *dabar* perskaityti kaip Išganymo plano *dabar*. Žmogus kviečiamas išmokti gyventi savo laiką Išganyimo istorijos visumoje.

Lukas yra džiaugsmo evangelistas. Visi himnai yra ne raudos, bet džiaugsmo kupinos giesmės. Lukas kalba apie krikščionio gyvenimą, kuris paženklintas džiaugsmu, palaiminimu, jam svetima laikytis įsikibus silpnų, klaidų ar nuodėmių kaip žmogiškos egzistencijos apribojimo. Luko Geroji Naujiena skelbia Dievo žodį, kuris pabrėžia ne mirtį ir kaltę, bet gyvenimą ir žmogaus išsipildymą. Krikščioniško gyvenimo autentiškumas remiasi būtent palaiminimu. Tai nėra mėginimas ištaisyti tai, kas buvo sugriauta gimtosios nuodėmės. Luko žmogus negyvena šiame gyvenime tik tam, kad ištaisyty nuodėmingumą. Tai veikiau Dievo darbas ir Jo solidarumo su žmogumi išraiška. Dievas primityviai nepašalina nakties nei tamsos, bet pats į ją ateina ir kartu pasilieka, ją pašventindamas. „Dėl širdingiausio mūsų Dievo gailestingumo mus aplankė šviesa iš aukštybių, kad apšviestų tūnančius tamsoje“ (Lk 1,78-79). Toks Dievo žvilgsnis teikia vilties, jog nepaisant tamsumo, Dievas regi žmoguje kai ką daugiau nei vien nuodėmę, regi tai, ko jokia tamsa, negali užgožti, regi kiekvieno pašaukimą tapti šviesa. Jo žvilgsnis amžiams išlieka maloningas, tai – mylintis žvilgsnis. Turime perskaityti Jėzaus įvykį kaip atsakymą į kiekvieno žmogaus istoriją, kaip apsisprendimą už gyvenimą.

Susipažinkime: propedeutinis kursas

Pirmoji eilė, žr. iš kairės į dešinę: V. Jackevič, R. Baranovskij, M. Ruzgus, E. Česonis, M. Ulevič
Antroji eilė, žr. iš kairės į dešinę: T. Dikčius, J. Kavaliauskas, M. Kandratavičius, R. Žilėnas

Neretas jaunas žmogus, pajautęs savo širdyje paslaptinę troškimą tarnauti Dievui ir artimui dažnai nutrūktgalviškai, o kartu ir labai nuoširdžiai palikęs įprastus užsiėmimus, atsako Viešpačiui: „Štai aš, siųsk mane!“ (Iz 6,8). 55-osios Pasaulinės maldos už pašaukimus dienos, kuri minima 2018 m. balandžio 22-ąją, proga popiežius Pranciškus pakartoja gerą žinią: „nesame panirę atsitiktinume“, įvykių sąmyšyje, priešingai, mūsų gyvenimas ir mūsų buvimas pasaulyje yra „dieviško pašaukimo vaisius“. Šventasis Tėvas ragina: nebijokime, nelaukime kol tapsime tobuli, neišsigąskime savo ribų ir nuodėmių, bet su atvira širdimi priimkime Viešpaties balsą. Džiaugiamės, kad šiais akademiniiais mokslo metais į Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos parengiamąjį kursą įstojo būrys vyrų, svarstančių apie kunigiškąjį pašaukimą ir trokštančių įsiklausyti į Kristaus kvietimą sekti paskui Jį. Apie pašaukimo kelią pasiteiravome propedeutinio kurso studentų.

Tautvydas Dikčius, 20 metų, Musninkų Švč Trejybės parapija, Kaišiadorių vyskupija.

Esu kilęs iš katalikiškos, tačiau tikėjimo nepraktikuojančios šeimos. Nuo vaikystės patarnavau šv. Mišiose ir man tai labai patiko. Netrukus įsijungiau į katalikiško jaunimo veiklą, kuri turėjo didelės reikšmės renkantis Seminariją. Pirmą kartą pašaukimą pajutau, būdamas 8 klasėje, su Širvintų parapijos jaunimu dalyvaudamas Lietuvos jaunimo dienoje, kurios vyko Kaune 2013 metais. Iš jų parsivežiau pirmuosius pašaukimo „simptomus“. Bėgo metai, o aš toliau mokiausi Musninkų Alfonso Petrulio gimnazijoje ir mintys apie kunigystę niekur nedingo, o tik stiprėjo

ir kėlė didelį vidinį sąmyšį. Vieną vakarą po šv. Mišių iš savo parapijos klebono gavau pasiūlymą dalyvauti piligriminėje kelionėje į Santiago de Compostela. Ši piligrimystė buvo unikali galimybė Dievo paklausti: „kodėl aš?“. Tad ir leidausi į Ispaniją su intencija: „Viešpatie, Tu viską žinai, padėk man suprasti, kam aš esu pašauktas“. Pakeliui į Santiagą gavau kaklajuostę, ant kurios užrašyta: „Viešpatie, Tu viską žinai...“. Po šio įvykio praėjo nemažai laiko, kai per šv. Mišias girdėjau ištrauką iš evangelijos, kurioje vėl nuskambėjo mano piligrimystės intencijos dalis. Įsiklausiau į Jėzaus žodžius: „Ganyk mano avis“. Tvirtai pasiryžau stoti į Seminariją. Žmogus, atradęs savo gyvenimo pašaukimą yra laimingas. Mano kelionė tik prasidėjo, tačiau

jau patyriau daug Dievo malonių, todėl esu laimingas, pasirinkęs šį kelią.

Rokas Žilėnas, 29 metai, Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapija, Vilnius.

Viešpats yra mano gyvenimo prasmė ir tikslas. Niekas negali pakeisti Dievo. Mano širdyje įrašytas pamatinis troškimas būti vienybėje su Dievu. Tikėjimo malonės dėka Dievas veikia ne tik mano, bet ir kitų žmonių gyvenime, visada palieka laisvę rinktis. Mano gyvenime Jis veikia atsargiai, švelniai su pagarba, rūpesčiu ir meile. Viešpats atsiunčia žmones, sudėlioja įvykius, pakviečia per kasdienybę ir pratina prie minties, kad Jis yra visa ko Kūrėjas, neaprepiama, visa pripildanti meilės esatis. Tokiu prisilietimu man tapo Alfa kursas, Taizė pamaldos, giesmės ir susitikimas su veikliomis bendruomenėmis, piligriminės kelionės, per ką Dievas patraukė mano mintis, širdį, pradėjau mąstyti apie esminius gyvenimo klausimus. Tokia išsimintina piligriminė kelionė man tapo į Šventąją Žemę – Izraelį, šventąjį miestą – Jeruzalę. Kelionė pripildė širdį didesne meile, aiškesniu suvokimu, uždegė maldos, kuri keičia gyvenimą, troškimu. Savo gyvenime visas savo jėgas, meilę, gabumus, talentus ir visą sumanumą stengiuosi panaudotiėjimui į Dievą. Visi žmonės turi pasiekti tikslą: nėra išimčių, skiriasi keliai, būdai, gyvenimai. Galutinis finišas išlieka Kristuje Jėzuse. Asmeniniai šventų žmonių pavyzdžiai, jų gyvenimai, tikros brolystės ir draugystės pavyzdžiai sužadina troškimą ir vidinį balsą atsiliiepti į kvietimą.

Robertas Baranovskij, 20 metų, Švč. Mergelės Marijos, Šeimos Karalienės, parapija, Pabradė.

Nuo mažens eidavau su tėvais, seserimi ir broliu į Karkažiškių bažnyčią. Patarnauti Mišiose pradėjau būdamas dar antroje klasėje. Su džiaugsmu prisimenu tą dieną, kai tuometinis zakristijonas, paėmęs už rankos, atvedė į zakristiją, kurioje mane pasitiko tuo metu klebona-

vęs kun. Valentinas Šiuša. Zakristijonas parinko „užuolaidine“ kamžą ir trumpai paaiškino mano pareigas. Tuo metu išsipildė mano svajonė būti arčiau Dievo. 2007 m. šventėme parapijos 500-metį, o mūsų parapijoje svečiavosi vyskupas J. Tunaitis. Įdėmiai ir labai atidžiai klausiau vyskupo pamokslo. Būtent tą akimirką kažkas suspurdėjo širdyje, labai giliai mane palietė. Pradėjau svarstyti apie kunigystės kelią, bet po savaitės ar dviejų ta mintis mane paliko. Būdamas dar aštuntoku, tapau Karkažiškių bažnyčios zakristijonu.

Vieną gražų Velykų rytą, procesijos metu, į galvą atėjo netikėtas troškimas tapti kunigu. Laikui bėgant troškimas augo. Mokykloje dėl to, kad patarnauju bažnyčioje, dažnai girdėjau patyčias bei užgaules. Tačiau kuo daugiau iš manęs šaipėsi, tuo labiau troškimas patarnauti augo. Vėliau retkarčiais jau pravardžiuodavo „kunigu“. Tada įsitikinau, kad viskas vyksta ne veltui, kad tai yra Dievo planas, supratau, koku keliu turėčiau eiti. Neslėpiau to, kad noriu tapti kunigu. 2015 m. teko pabuvoti piligriminėje kelionėje į Romą. Prie šv. Petro kapo galiausiai apsisprendžiau. Jei tokia Dievo valia, tai atsiliiepsiu į Jo kvietimą ir eisiu kunigystės keliu. Baigiau Pabradės "Žeimenos" lenkų-rusų gimnaziją ir, šeimos bei parapijos kunigų palaikomas, įstojau į Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminariją. Broli! Jeigu svarstai apie kunigystę, tai linkiu drąsos! Nebijok atsiliiepti į Dievo kvietimą. Dievas vis kalbins ir atves į tau paruoštą kelią.

Valdemar Jackevič, 19 metų, Švenčiausios Mergelės Marijos Taikos Karalienės parapija, Vilnius.

Nuo vaikystės lankiau bažnyčią su močiu-te, o netrukus pradėjau ir patarnauti šv. Mišiose. Su liūdesiu prisimenu akimirkas, kad vyresnieji patarnautojai neleisdavo man jaunesniam prie altoriaus atlikti jokios tarnystės. Todėl nusprendžiau lankytis ir patarnauti šv. Mišiose šiokiadieniais. Ruošdamasi Pirmajai Komunijai ir lankydamas katechezes, kurias

vesdavo kun. Wojciech Górliecki, supratau, kad noriu būti toks, koks jis. Galiausiai kasdien lankydavausi bažnyčioje, bendravau su parapijos kunigais. Atėjus paauglystei, svarsčiau, kad galbūt įmanoma gyventi be Dievo. Apie metus atitrūkau nuo tarnysčių, bažnyčios lankymo ir asmeninės maldos. Pradžioje džiaugiausi, kad neturiu laikytis krikščioniškų taisyklių, galiu sekmadieniais ilgiau pamiegoti, bet po kelių mėnesių pradėjau jausti kažkokį stygių ir nerimą. Pajutęs stiprų kvietimą ateiti į Dievo namus, užėjau ir praleidau daug laiko adoracijoje kalbėdamasis su Viešpačiu. Tai labai palietė mano širdį. Sugrįžimas nebuvo lengvas, dažnai svarstydavau, ką pasakys klebonas, patarnautojai, žmonės, bet jaučiau, kad Dievo kvietimas daug stipresnis. Su didžiausiu džiaugsmu ir vėl puoliau į bažnytines veiklas, per maldą stiprindamas savo santykį su Dievu. Klebonui pasiūlius, dalyvavau pasaulikū rekolekcijoje Seminarijoje. Čia galiausiai ir supratau, jog tai ir yra vieta, kurioje turiu būti. Džiaugiuosi šiuo savo apsisprendimu ir, žengdamas pirmuosius žingsnius pašaukimo kelyje, dėkoju Dievui už kiekvieną naują patirtį.

**Martynas Ruzgus, 21 metai,
Alantos Šv. Apaštalo Jokūbo parapija,
Panevėžio vyskupija.**

Alantoje prabėgo visi mano gyvenimo metai. Tėvai nebuvo dažnai tikėjimą praktikuojantys katalikai, į bažnyčią eidavo tik per Kalėdas ir Velykas, tačiau savaitgalius leisdavau pas močiutę, kuri buvo man maldos pavyzdys, už tai jai lieku dėkingas. Atsiradimas bažnyčioje sukeltą linksmus prisiminimus. Kai man buvo 9 metai, atostogų metu, sulaukęs metų, pusbrolis pasiūlė u padėti klebonui sukrauti malkas, sutikau... Vakare prieš šv. Mišias klebonas kun. Sigitas Sudentas mus pasikvietė arbatos ir paklausė, ar nenorėčiau patarnauti šv. Mišiose. Sutikau, nors gerai nežinojau, ką tai reiškia. Zakristijoje klebonas beveik viską aprodė. Dabar jau kun. Tomas Paliukėnas mane aprenė kamža ir tą

akimirką pajutau kažką nepaprasto. Vėliau priėmiau Pirmąją Komuniją, nepabėgau kaip kiti, likau patarnauti. Pašaukimą kunigystei pradėjau jausti, kai sulaukiau 14 metų. Nors daug parapijiečių ir anksčiau sakė, kad būsiu kunigas. Priėmiau Sutvirtinimo sakramentą, kurio metu manyje kažkas iš esmės pasikeitė, pradėjau rimtai galvoti apie kunigystę. Tapau zakristijonu, tai tapo iššūkiu, nes užgulė didelė darbų ir atsakomybės našta, bet tai tapo ir dovana. Pradėjau domėtis liturgija, ieškojau informacijos kaip taisyklingai šv. Mišiose patarnauti. Būdamas XI klasėje parapijos kelionėje į Šiluvą maldos metu pirmą kartą pajutau nenumaldomą norą stoti į Seminariją. Mano entuziazmas buvo didžiulis. Atlaidų metu šnekučiuodamasis su vienu kunigu užsiminiau, kad noriu ir planuoju stoti į seminariją, bet jis man pasakė: „Džiaugiuosi dėl tavo tokio pasiryžimo, bet neskubėk, pagalvok. Jei tikrai nori stoti, pabandyk padirbti kokį nors pasaulietinį darbą ir, jei matysi, kad jauti ilgesį, tada nedvejok ir tiesiu taikymu - į Seminariją“. Taip ir atsitiko, po mokyklos įgijau barmenopadavėjo specialybę ir, dirbdamas šį darbą, nebuvau laimingas, tad surinkęs dokumentus, įstojau į Parengiamąjį kursą. Už pašaukimo dovaną dėkoju Kristui, Aukščiausiam Kunigui. Taip pat savo tėvams – už gyvybę, už palaikymą. Ir savo močiutei, kuri išmokė maldoje bendrauti su Kristumi. Tikiuosi, kad Aukščiausiasis leis žengti pasirinktu keliu ir skelbti Evangeliją iki žemės pakraščiu.

**Edvardas Česonis, 21 metai,
Elektrėnų Šv. Mergelės Marijos
Kankinių Karalienės parapija,
Kaišiadorių vyskupija.**

Apie kunigystę pagalvodavau dar būdamas mažas vaikas. Kai buvau septintoje klasėje, tvirtai žinojau, kad stosių į Seminariją. Daug keliavau po katalikiškas stovyklas, būdavau su jaunimu parapijoje, keliavau į Pasaulines jaunimo dienas Madride ir niekada nebuvo dingus mintis stoti į Seminariją. Bet atėjo laikas, kai

užsiėmiau įvairiomis visuomeninėmis veiklomis, susiradau merginą, grojavu grupėje ir Dievas man tapo visai nereikalingas. Po dvyliktos klasės neturėjau nė minties stoti į Seminariją. Įstojau mokytis ir, nė poros mėnesių neištvėręs, mečiau studijas, nes jos man neteikė džiaugsmo. Tada dirbau su pramogomis susijusį darbą ir vis galvodavau, kad man reikia ramybės. Visai netikėtai, per kitus žmones, vėl atsiradau Bažnyčioje, vėl pradėjau patarnauti ir taip supratau, kad Dievas niekada nenustojo manęs kviesti ir štai dabar aš esu čia. Manau, kad man tai yra geriausias būdas būti arčiau Dievo tarnaujant žmonėms ir taip siekti šventumo.

Miroslav Ulevič, 35 metai, Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapija, Vilnius.

Gimiau praktikuojančioje katalikų šeimoje, todėl kiekvieną sekmadienį ir per šventes būti bažnyčioje buvo visai įprasta. Turiu du brolius. Vilniaus Gedimino technikos universitete baigęs statybos inžinerijos studijas, šioje srityje pradėjau sėkmingai dirbuoti. Turėjau svajonių darbą, gerą atlyginimą, naują automobilį, buvau geras specialistas, o ir pinigų netrūko. Kaip daugelis svajojau apie šeimyninį gyvenimą, nuosavą būstą, svarstydavau net kokiais vardais pavadinsiu vaikus. Buvau jau įsitikinęs, kad toks yra mano pašaukimas. Tik prašiau Dievo ir šventųjų, kad man padėtų sukurti gerą žmoną ir sukurti darnią šeimą. Apie kunigystę net nesvarsčiau, nes juk tam gi reikia pašaukimo, o be to, šeimoje jau buvo brolis kunigas. Kam reikia dar antro? O į kitų kunigų raginimą stoti į Seminariją su šypsena numodavau ranka. Bėgant metams ir vis nepavykstant sukurti šeimos, vidinis balsas vis labiau neduodavo ramybės. Bandžiau jį nutildyti smagiai pramogaudamas ar puoselėdamas įvairias draugystes. Viduje kovodamas su Dievu ir savo mintimis apie kunigišką pašaukimą, bandžiau įrodyti, kad tai ne man. Galiausiai ir mano mėgstamas darbas ir bendradarbiai prarado visą žavesį, o vien tik bažnyčioje atrada-

vau nenusakomą džiaugsmą ir ramybę.

Ištroškęs gyvo santykio su Dievu, pradėjau dalyvauti piligriminiuose žygiuose ir rekolekcijose. Laikas ėjo ir reikėjo daryti sprendimą, kaip sakoma: „ar žmonėms tarnauti ar Dievui“. Gąsdindavo tai, kaip suaugę vyrai dažnai gailėdavosi dėl „sužlugdyto“ gyvenimo, nes lemiamą akimirką stokojo ryžtingo apsisprendimo. Pavargęs su Dievu bylinėtis, prisiminęs pranašo Jeremijo žodžius: Tu mane suvedžiojai, Viešpatie, - aš leidausi suvedžiojimas. Tu buvai stipresnis už mane, - tu nugalėjai (Jer 20,7), pasirinkau „tarnavimą Dievui“. Tai nebuvo lengvas sprendimas, pareikalavęs tikrai daug drąsos. Vis lydėjo mintis, kad turėsiu viską palikti ir pradėti vėl iš naujo. Tikrai nesijaučiu tinkamu kandidatu į kunigystę, jausdamas, kokia didelė atsakomybė prieš Dievą ir žmones. Atrodo, kad yra žymiai talentingesnių, gabesnių ir protingesnių vaikinių už mane. Taip besvarstant savo plusus ir minusus (kurių dažnai atrodo daugiau), į galvą ateina pranašo Izaijo mintis: „Nes mano mintys – ne jūsų mintys, o mano keliai – ne jūsų keliai“ (Iz 55,8). Tikrai pašaukimas į kunigystę yra didelė Dievo dovana ir malonė. O Dievas telaukia tik sutikimo, paklusnumo ir pasitikėjimo. Drąsiai galiu pasakyti, kad dabar esu laimingas, o Dievas, pilnas kantrybės ir ištikimos meilės, nenustoja vesti ir stiprinti. Vykdyti Dievo nurodymus yra didelė palaima. Stiprybės šaltinis pašaukimo kelyje yra pats Dievas. Todėl nereikia bijoti.

Martynas Kandratavičius, 24 metai, Dievo Gailestingumo šventovė, Vilnius.

Augau Kaune, praktikuojančioje šeimoje. Nuo pat mažens norėjau tapti mokytoju ir tas noras niekur nedingo, kito tik dalykai, kuriuos norėjau dėstyti. Iš pradžių tai buvo lietuvių kalba, vėliau - muzika, galiausiai – vokiečių kalba. Tačiau visa tai lydėjo noras ne tik gerai išmanyti ir išdėstyti medžiagą, bet ir diegti vertybes jaunesniems už save.

Pabaigęs mokyklą, įstojau į vokiečių filologiją Vilniaus universitete ir pradėjau giedoti Dievo Gailestingumo Šventovėje. Čia ir įvyko antrasis atsivertimas – visi dalykai iš naujo pasisuko Dievo link. Pradėjau suvokti, kad noras mokyti kalbos mano gyvenime būtų alternatyvus pasirinkimas, o pirminis ir prasmingiausias – kunigystė. Ši mintis iš pradžių mane išgąsdino. Pirmą kartą gyvenime ėmiau melsti Dievo valios, ne savo. Tačiau kuo labiau meldžiausi, tuo labiau Dievo Gailestingumo Šventovės rektorius kun. Vaidas Vaišvilas kalbino stoti į Seminariją. Tą kalbinimą bei iki šiol besitęsiantį vidinį džiaugsmą suprantu kaip ženklus, žyminčius pašaukimo ir naujo gyvenimo etapo pradžią.

**Justinas Kavaliauskas, 23 metai,
Biržų šv. Jono Krikštytojo parapija,
Panevėžio vyskupija.**

Gyvenimą su Dievu pradėjau jau nuo pat vaikystės. Nuo 8 metų patarnaudavau šv. Mišioms. Jau vaikystėje vienas iš didžiausių kunigystės pavyzdžių tapo Šventasis Jonas Paulius II. Ketvirtoje klasėje teko per televiziją stebėti Popiežiaus Jono Pauliaus II laidotuves, kurios man paliko prisiminimą visam gyvenimui. Šventasis Tėvas liko mano pavyzdžiu, kad iki pat mirties galima būti ištikimam Dievui ir žmonėms. Juk toks buvo ir pats Jėzus Kristus,

atidavęs savo gyvybę už mus, buvo klusnus iki kryžiaus mirties. Jaučiausi bažnyčioje kaip namuose. Bažnyčia – tarsi mylinti motina, kuri visada laukia savo vaikų sugrįžtant. Taip širdyje augo ir noras tapti kunigu.

Biržų „Saulės“ gimnazijoje baigęs XII klasių, norėjau stoti į Kunigų seminariją, bet dar apėmusios dvejonės nuvedė mane į Panevėžį. Ten įstojau į Panevėžio Prekybos ir Paslaugų verslo mokyklą. Pasirinkau barmeno – padavėjo specialybę. Dirbau picerijoje barmenu. Buvau išvykęs į Ispaniją atlikti praktikos. Vėliau išvykau dirbuotis į Didžiąją Britaniją, teko imti derlių laukuose, per dieną dirbome net iki 17 valandų. Po mokyklos ketveri metai klajonių leido galutinai suvokti, ko noriu ir ko gyvenime reikia – Dievo. Sugrįžęs iš Didžiosios Britanijos daug svarsčiau, ar žengti lemiamą žingsnį kunigystės link – stoti į Kunigų seminariją.

Kunigo Vytauto Dagelio paragintas, dalyvavau Vilniaus Švento Juozapo kunigų seminarijoje surengtame pašaukimų savaitgalyje, čia galutinai apsisprendžiau stoti. Dievo malonės dėka ir savo globėjo Šventojo Jono Pauliaus II užtarimu, pradėjau ruoštis mokslams. Propeutiniame kurse esu labai laimingas ir dėkingas Dievui už šią malonę.

Parengė klier. Valdemar Širvinski

